

NYT, Άρθρο της 16ης Οκτ 2008

ΠΩΛ ΚΡΟΥΓΚΜΑΝ

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο ΠΚ υποστηρίζει ότι το πιο σημαντικό στην υπόθεση της χρηματοπιστωτικής κρίσης είναι τα μαύρα σύννεφα στον ορίζοντα της πραγματικής οικονομίας. Η διάσωση του τραπεζικού συστήματος είναι μόνο η αρχή : η μη χρηματοπιστωτική οικονομία έχει επίσης μεγάλη ανάγκη βοήθειας.

Γι' αυτό πρέπει να μπουκ στην άκρη οι προκαταλήψεις για τις δημόσιες δαπάνες, γιατί αυτό που τώρα συνιστά ο γιατρός είναι ακριβώς η αύξηση των δημοσίων δαπανών.

Αν η φούσκα της τεχνολογίας στα τέλη της δεκαετίας του '90 αντιμετωπίστηκε με διαδοχικές μειώσεις των επιτοκίων από την ομοσπονδιακή τράπεζα (ΗΠΑ), στην ουσία η κρίση ξεπεράστηκε όταν ο Άλαν Γκρήνσπαν τελικά κατάφερε να αντικαταστήσει την τεχνολογική φούσκα με την στεγαστική.

Σήμερα κι αν ακόμη οι προσπάθειες σωτηρίας του τραπεζικού συστήματος πετύχουν και ξεπαγώσουν οι πιστωτικές αγορές, δεν φαίνεται να ανακάμψει γρήγορα ο τομέας κατασκευής κατοικιών. Επίσης ακόμη δεν είναι γνωστό αν κάποια νέα φούσκα είναι μπροστά μας.

Με άλλα λόγια σήμερα ο Μπεν Μπερνάνκι δεν μπορεί να κάνει πολλά για την οικονομία. Όσο κι αν μειώσει τα επιτόκια κανείς δεν πιστεύει ότι αυτό μπορεί να προσφέρει παραπάνω από μια ελάχιστη οικονομική ώθηση.

Από την άλλη όμως η ομοσπονδιακή κυβέρνηση μπορεί να κάνει πολλά για την οικονομία :

- Να δώσει παροχές στους άνεργους και στις οικογένειες χαμηλού εισοδήματος, οι οποίες θα καταναλώσουν τα χρήματά τους.
- Να παρέχει έκτακτη βοήθεια στις πολιτειακές και τοπικές αρχές, ώστε αυτές να μην μειώσουν δραστικά τις δαπάνες που θα υποβαθμίσουν τις δημόσιες υπηρεσίες και θα μειώσουν τις θέσεις εργασίας.
- Να αγοράσει τα δάνεια (όχι στην ονομαστική τους αξία, όπως πρότεινε ο Μακέρην) και να αναδιαρθρώσει τους όρους για να βοηθήσει τις οικογένειες να μείνουν στα σπίτια τους.

Ακόμη είναι ευκαιρία να γίνουν σοβαρές δαπάνες για υποδομές, τις οποίες η χώρα χρειάζεται πολύ έτσι κι αλλιώς. Το σύνηθες επιχείρημα ενάντια στα δημόσια έργα ως οικονομική ώθηση είναι ότι αργούν πολύ : μέχρι να επισκευαστεί μια γέφυρα ή να αναβαθμιστεί μια σιδηροδρομική γραμμή, η οικονομική κόπωση έχει τελειώσει και

η ώθηση δεν χρειάζεται. Αυτό το επιχείρημα δεν είναι ισχυρό στις παρούσες συνθήκες αφού η πιθανότητα να ξεπεραστεί η κόπωση είναι ουσιαστικά μηδενική. Άρα ας αρχίσουν αυτά τα (δημόσια) έργα.

Η επόμενη διοίκηση (ΗΠΑ) θα κάνει αυτά που πρέπει για να ξεπεραστεί η οικονομική κόπωση ; Όχι αν κερδίσει ο κ. Μακ Κέην. Αυτό που χρειάζεται τώρα είναι περισσότερες δημόσιες δαπάνες και ο κ. ΜΚ όταν ρωτήθηκε σε ένα από τα ντιμπέιτς τι θα κάνει με την οικονομική κρίση απάντησε : « Το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνουμε είναι να θέσουμε τις δαπάνες υπό έλεγχο».

Αν ο Μπαράκ Ομπάμα γίνει πρόεδρος δεν θα έχει την ίδια πεισματική αντίδραση στις δαπάνες. Αλλά θα αντιμετωπίσει ένα χορό από τύπους εντός των τειχών να του λένε ότι πρέπει να δείξει υπευθυνότητα και ότι τα ελλείμματα που θα έχει να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση τον επόμενο χρόνο αν κάνει το σωστό, θα είναι απαράδεκτα.

Ο ΜΟ πρέπει να αγνοήσει αυτό τον χορό. Η υπεύθυνη στάση τώρα είναι να δώσει στην οικονομία τη βοήθεια που αυτή χρειάζεται. Τώρα δεν είναι ώρα να ανησυχεί για το έλλειμμα.